

SDP
SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA CRNE GORE

KLUB POSLANIKA

Podgorica, 23.11.2018.godine

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	23. 11	2018	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/18-30		
VEZA:			
EPA:			
SKRAĆENICA:			PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
g-dinu Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani g-dine Brajoviću,

Obavjestavam Vas da će na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime Kluba poslanika Socijaldemokratske partije Crne Gore, pitanje Premijeru na Petoj - posebnoj sjednici Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja koja će se održati 27.11.2018.godine, postaviti predsjednik Socijaldemokratske partije i poslanik u Skupštini Crne Gore Ranko Krivokapić.

PREDSJEDNIK KLUBA POSLANIKA
mr Raško Konjević

VLADA CRNE GORE
PREDSJEDNIK
Duško Marković

Poštovani predsjedniče Markoviću,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam Vam sljedeće pitanje:

Zbog čega Vlada odbija da prihvati inicijative Socijaldemokratske partije za uvećanje minimalne zarade, ukidanje kriznog poreza i smanjenje akciza na gorivo?

Obrazloženje

1. Izmjenama Zakona o radu u cilju uvećanja minimalne zarade imali bi višestruke pozitivne efekte.

Istakao bih tri najvažnija:

- *Zaposleni koji imaju zaradu manju od 50% prosječne zarade imali bi veća primanja. Oni zaposleni čija je zarada iznad 193 eura, ali im poslodavac uskraćuje doprinose ostvarili bi zakonsko pravo na doprinose na stvarni iznos zarade (minimalno 50% prosječne zarade) i time sutra ostvarili pravo na veću penziju.*
- *Država i državni fondovi bi ostvarili višemilionske prihode po osnovu uvećanja poreza, prireza i doprinosa na obavezno penzijsko i zdravstveno osiguranje.*
- *“Dobri poslodavci” koji poštuju zakonske obaveze bi imali bolju situaciju na tržištu eliminisanjem nelojalne konkurencije u vidu onih poslodavaca koji konkurentnost i ekstraprofit ostvaruju zakidanjem zaposlenih i države. Negativni efekti bi bili anulirani uvođenjem startnog neoporezivog dijela zarade.*

Zbog svih ekonomsko-socijalnih okolnosti, i potrebe ostvarivanja u praksi norme Ustava koji u članu 1 Crnu Goru definiše i kao državu socijalne pravde, smatram da minimalna zarada ne treba biti ispod 50% prosječne zarade u državi.

Podsjećam Vas da je na jednoj od sjednica Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2018.godini, ministar finansija g-din Darko Radunović, obećao da će prihvatiti inicijativu Socijaldemokratske partije Crne Gore za uvećanje minimalne zarade. Još uvijek nije ništa urađeno u tom pravcu. Smatram, imajući u vidu rokove za usvajanje Budžeta za 2019. godinu, da je to potrebno učiniti što prije.

2. Izmjenama Zakona o akcizama smanjile bi se akcize na gorivo. Povećanjem akciznih osnovica, stopa i iznosa akciza na mineralna ulja, njihove derivate i supstitute uslovljava se i povećanje cijena olovnog i bezolvnog benzina.

Gorivo predstavlja jedan od glavnih inputa u cijeni većine proizvoda i usluga u Crnoj Gori i od rasta njegove cijene zavisi i rast većine drugih cijena. Tako već sada, poslije najnovijeg udara na standard građana, imamo situaciju da su se pojedine kompanije iz oblasti prevoza odlučile da povećaju cijene svojih usluga, a vjerujemo da će do kraja mjeseca to uraditi i u nekim drugim sektorima.

Koliko je cijena goriva velika u ovom momentu, neka posluži i podatak od 19. jula 2009. godine, koja nije bila predavno. Na taj dan, litar dizela je koštao 82 centa, a litar benzina 95 centi.

Danas u cijeni litra goriva država uzima 54% do 58.3%, što znači da u litru benzina od 1.41 eura akciza isnosi 57 centi, a PDV 25 centi, a samo gorivo 59 centi.

Zbog toga predlažemo smanjenje akciza za 15%, kako bi se cijene goriva smanjile na iznos od 1.1 euro za dizel i 1.2 eura za benzin, što bi bilo stimulatивно za privredu i građane i dovelo do veće privredne aktivnosti koja će u krajnjem rezultirati i većim prihodima budžeta i po osnovu akciza ali i multuplikativnih efekata.

Povećanje akciza na energente utiče na svakodnevne potrebe i poslovanje, a s obzirom na prosječnu zaradu u Crnoj Gori smatramo da će povećanje akciza pozitivno uticati i na životni standard većine građana Crne Gore, te je zbog toga potrebno iste smanjiti i prilagoditi mogućnostima i životnom standardu većine građana Crne Gore, koji su žrtve pogrešne ekonomske politike koju vodi Vlada Crne Gore.

3. Izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ukinuli bi krizni porez.

Uvođenje "kriznog" poreza je već uticalo na smanjenje neto zarada, te pokazalo i druge multiplikativne negativne efekte, ali je pravdano neodrživošću budžeta u vremenu krize. Vlada danas navodi dobre ekonomske rezultate, koji kriznu mjeru čine nepotrebnom. Ukupno opterećenje poslodavaca po osnovu isplate zarada iznosi oko 68%. (na zarade do 720 bruto, preko 720 su uključuje i krizni porez i ova stopa se progresivno povećava npr: na 5.000 neto ukupno opterećenje iznosi 4.153 eura ili 83,06%) To je neprikladno visoko opterećenje i činjenica je da je u značajnoj mjeri razlog za postojanje sive zone u oblasti zaposljavanja i isplate zarada.

Odgovor zahtijevam i u pisanoj formi.

POSLANIK

Ranko Krivokapić

Vlada Crne Gore
Predsjednik

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	5. XII	20 18. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-1/18-30/2	
VEZA:		
EPA:		
SKRAĆENICA:		

Broj: 01 - 4673

Podgorica, 28. novembar 2018. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Ivan Brajović, predsjednik

Poštovani predsjedniče,

U skladu sa stavom 7 člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore u prilogu dostavljam pisane odgovore na poslanička pitanja postavljena tokom Premijerskog sata održanog 27. novembra 2018. godine, kako bi isti bili dostavljeni uvaženim poslanicima.

S uvažavanjem,

POSLANIČKO PITANJE

Da probam malo da spustim intonaciju i da se složim sa onim što je zborio kolega Stanišić i premijer. Naravno, sa posebnim osjećajem zadovoljstva kao jedina partija u ovom Parlamentu koja je od početka bila za NATO. I jednu deceniju bila sama za NATO. Deceniju su drugi ratovali sa NATO-m, uvodili sankcije Crnoj Gori itd, itd. Ali to je vrhunski smisao politike: da vaše ideje pobijede i da oni koji su ih proganjali počinju da ih hvale. U politici ustvari nema veće pobjede od toga. I upravo zato kad smo završili NATO nijesam slučajno to rekao SDP je prešao zbog onoga zbog čega je bio za NATO, da građani Crne Gore žive sigurnije kao prvi preduslov, a onda politički slobodnije i ekonomski bolje i to je razlog zašto smo bili za NATO. Dio smo čuli argumentacije premijera, podržavam, ali dio onamo će je, treba prvo pogledati, a to je primanja građana. Mi jesmo u NATO, ali su nam minimalne zarade, manje od svih koji nijesu u NATO u regionu. Premijer Zoran Zaev čim je došao na vlast podigao je minimalnu zaradu u Makedoniji na 329 eura. U onako poharanoj Makedoniji Gruevskim 12 godina, revolucijom koja se desila plišanom digao je zarade. Srbija koja je iza nas, nije u NATO, ima teritorijalne probleme, sprema se da se razgraničava, ima, ako se ne varam, 229 minimalnu zaradu. Bosna i Hercegovina iako ima NATO trupe, vidjela je ratova i ratova ima veću minimalnu zaradu od nas. Naša je na 193 eura i ne mijenja se tako dugo.

Ministar finansija je rekao 24. jula, parafraziraću da ne čitam čitavu izjavu suviše niske su nam minimalne zarade i najminimalnije uslove za život i rad, 24. jul u ovom Parlamentu i podržaće uvećanje minimalnih zarada. Evo ga kuca decembar, mi od početka godine skupljamo potpise za to, jer smatramo da je to dobro za sve u Crnoj Gori. Prije svega dobro je za 77 hiljada ljudi koji primaju ispod 250 eura i tražimo da to bude na 50 posto prosječne zarade. Dobro je za budžet, porašćće primanja i moći ćete da imate realna primanja u budžetu, nijesu to slučajno drugi uradili, Zaev odmah na početku, vama je prilika poslije dvije godine mandata, uz našu podršku da to uradite, a naravno stimulisaćemo poštene privrednike. Oni koje ne drže ljude na 193, a ispod stola isplaćuju ostatak zarada. Poštene ćemo nagraditi, a one manje poštene kazniti da plaćaju ono što drugi plaćaju. Da ne govorim šta to znači za čitavu državu, više para, manje deficita budžetskoga koji inače deset godina traje, naš budžetski deficit, bolja zdravstvena usluga, bolje školstvo nadamo se sa tim primanjima i naravno manje socijalne razlike u Crnoj Gori. Kad smo pisali Ustav odredba vladavine prava i socijalne države je bila ključna odredba ove države. Čak su one najviše u našim rukama. Vladavina prava ne zavisi od nikog drugog nego od nas, socijalna pravda ne zavidi od nikog drugog nego od nas. Pravda je to što je u našim rukama, sve ostalo mogu da nam nametu, uzmu, otmu, uzimali su nam teritoriju, uzimalu su nam slobode, al' nam pravdu nijesu mogli uzeti. Bez socijalne pravde po definiciji, male države nijesu stabilne, solidarnost je potrebija u maloj državi nego ide drugo. Ako znamo da su tajkuni u jedno vrijeme pola budžeta dugovali poreza najviše u svijetu. Ako znamo da i sada taj porez, ako znamo sturkturu naše ekonomije koja je, nažalost, u trgovini, u kockarnicama, većim dijelom, da su povećali od turizma, ali to su sve niskoplaćeni poslovi, onda tim prije, moramo povećati minimalnu zaradu. Ako može Bosna, ako može Srbija, ako može

Makedonija, nemaju tako veliki rast kao mi, onda moramo prespodijeliti to što imamo na pravičniji i bolji način da bismo imali političku stabilnost, da bi se pokazala prava dobit od NATO-a, ne malom broju ljudi nego svima je rast koji ide u mali broj džepova, socijalna bomba. On se pretvara u svoju suprotnost, ne pomaže stabilnosti, nego podstiče nestabilnost. Vjerujem da imate snage, znam da imate snage i u mnogim drugim okolnostima da povučemo i taj potez i da zajedno ovdje dođemo do konsenzusa. Smisao je, a to pokušavamo da dođemo do nadpartijskog konsenzusa. Ko će to uraditi, potpisaću vam da ste to vi uradili, ali nam je cilj da krenemo zajedno da ovo društvo da okupljamo oko uspjeha, ne oko zajedničkih neuspjeha u istoriji, oko poraza, oko pobjeda, da je okupimo oko uspjeha koji postoji djelimično u rastu BDP-a, taj prostor postoji, dajte da ga iskoristimo da krenemo zajedno u sljedeću fazu, a to je boljeg života građana, sigurnost smo obezbijedili, nadam se elementarno, i veće slobode građana. Te dvije kategorije će napraviti onu državu koju smo devedesete godine, kad smo sanjali NATO i nezavisnost, željeli da vidimo, viđećemo je, samo je pitanje...

ODGOVOR

Uvaženi poslaniče Krivokapiću,

Prvo, zahvaljujem se na Vašem pitanju. Naravno na dilemama koje ste otvorili, a koje proizilaze iz ovog pitanja, Naravno, pripremio sam Vam odgovor. Saopštiću ga javno, ali na početku, ne djeluje mi da ste Vi imali tu namjeru da upoređujete crnogorku i makedonsku ekonomiju, da upoređujete naš standard i makedonski standard. Makedonija je naš prijatelj. Mi sve radimo u okviru naših mogućnosti da Makedonija riješi svoje ozbiljne državne i političke izazove, i da nakon toga kao što smo ih i mi rješavali krene u ubrzani ekonomski razvoj. Ali, danas je ne samo Makedonija nego cio region daleko iza nas, i u odnosu na podatke koje ste Vi saopštavali, osim naravno najniže zarade.

Dakle, prosječna zarada u Makedoniji je 377 eura za 2017.godinu. Nakon toga po iznosu na nižoj ljestvici je Bosna i Hercegovina sa nešto preko 400. Srbija mislim da nije prešla 450 eura, a naša prosječna zarada je jedna od većih zarada, pa čak i odnosu na zemlje EU. To znate. Tako da mislim da to poređenje nije dobro, osim sa namjenom da našim makedonskim prijateljima pomognemo da dostignu crnogorski nivo, a da Crna Gora nastavi ovim trendom i jača svoju ekonomiju i standard njenih građana. Dakle, ono što ste rekli, moram da Vam kažem da djeluje prijemčivo, pa ovako u jednom trenutku dok sam Vas slušao i dok sam čitao Vaše pitanje utopijski zavodljivo moram da kažem, jer ipak ste već iskusan opozicionar.

Ipak, odluke koje donosimo, sada govorim o Vladi, moraju biti pravovremene i pravične prema svim strukturama društva, i to nije lako u zemlji koja se razvija i koja se oslobađa svojih strukturnih i svih drugih deficita. Ne samo ekonomskih, nego političkih, društvenih i socijalnih. Bez prelaznih rješenja i obavezno lišena bilo kakve političke kalkulacije. Znači, Vlada ne šalje političke poruke građanima. Vlada radi da građani bolje žive.

Znamo da je to teško, znamo da se to sada i ne vidi, ali smo sigurni da će se to brzo vidjeti. I zbog toga zaista nasuprot Vašim konstatacijama mi smo dobili potvrde kvaliteta naše ekonomske politike i od strane relevantnih međunarodnih organizacija kao vema uspješne. A to ne znači da su dovoljne. U prilog tome, govore i podaci o snažnom ekonomskom rastu od 4,7 odsto u prošloj i 4,8 procenata u prvoj polovini ove godine. Projekcije Ministarstva finansija kažu da nećemo za ovu godinu ići ispod 4,1 odsto. Ja vjerujem da to mora biti više. Dakle, ovo su najveće stope rasta poslaniče Krivokapiću od 2009. godine i jedna od najviših u Evropi i kada ste Vi konstituisali Vlade i vodili ekonomsku politiku u tim vladama.

Dakle, ovakav trend je doprinio otvaranju novih radnih mjesta, naročito u sektorima građevinarstva, prerađivačke industrije i turizma, a broj zaposlenih sada ćete vjerovatno zavrtjeti glavom, a naši drugi oponenti se i možda nasmijati, u odnosu na početak rada Vlade povećan je za 11.000.

Samo za dvije godine smo, poslaniče Krivokapiću, uspjeli da zaposlimo 11.000 ljudi. To znači dvije stvari – da je ekonomija napredovala pa tržište ima jači apsorpcioni potencijal za novu radnu snagu. I drugo – da su institucije radile svoj posao u pogledu smanjivanja sive ekonomije i uvođenja svakog vida poslovanja u legalne tokove.

Ali poslaniče Krivokapiću, ne libim se ni da govorim i o svim kandidovanim temama koje ste pomenuli, a koje nijesu prijavljene.

Kao prvo, formalna inicijativa o povećanju minimalne zarade potekla je upravo od predstavnika Vlade u decembru 2016. godine. Ministar finansija i resorni potpredsjednici će mi svjedočiti da sam u onom kratkom roku od 15 dana kada smo predlagali budžet za 2017. godinu otvorio pitanje povećanja minimalne zarade, pa čak i smanjenja opterećenja rada. Tada mi je ministar finansija rekao „Predsjedniče sačekajte, moramo time ozbiljnije da se bavimo“. A ja kao odgovoran čovjek, moram da slušam stručne ljude.

Dakle, to je naša inicijativa. Ne samo Vaša. Ali ne želim da se takmičim. Ovo nije i vaša, ni naša ekskluziva. Ovo je sadržano u planu od 707 predloga Vaših kolega iz Demokratskog fronta. Dakle, makar evo jedne stvari oko koje smo svi saglasni u ovom Parlamentu.

Podsjetiću Vas ipak da Vlada, umjesto davanja pukih obećanja o povećanju minimalne zarade, mora voditi računa i o smanjenju poreskog opterećenja rada kao što sam već rekao. Naime, dosadašnje analize pokazale su, moram biti iskren, da bi povećanje minimalne zarade za postojeće zaposlene, posebno one sa najnižim zaradama, moglo značiti veći dohodak, i u budućnosti veću penziju, kako ste i naveli u svom pitanju.

Ipak, ono što u Vladi posmatramo kao mogući rizik za zaposlene, jeste da bi povećanje minimalne zarade moglo dovesti do povećanja nezaposlenosti, jer najmanje produktivne radnike može dovesti do gubitka posla ili može uticati na njihov prelazak u neformalnu zonu, ukoliko se njihovom poslodavcu ne isplati da ih registruje.

E onda gdje bi bili svi, a posebno Vaše partijske kolege? Da li bi se vratili na onaj isti teran kada smo ovdje usvajali zakone o majkama, i druge zakone. Kada smo slali ljude prije vremena u penziju, ugrozili naše javne finansije, ugrozili naš penzioni fond, doveli zemlju pred finansijski bankrot i spasili je u zadnjem trenutku.

Dozvolite mi da Vam kažem da kao odgovorna Vlada detaljno sagledavamo različite scenarije povećanja minimalne zarade u kombinaciji sa smanjenjem poreskog opterećenja rada, kako bi donijeli konačnu odluku, budući da nas analize referentnih međunarodnih organizacija nijesu ohrabrine da idemo u tom pravcu.

Podsjetiću, prioritet Vlade je povećanje broja zaposlenih i životnog standarda, ali i eliminisanje bilo kakvog novog rizika koji to može ugroziti. Prioritet je, jednaka briga za sve radnike.

Nemamo koristi ako se jednima povećava plata, a drugi zaposleni te plate izgube gubitkom radnih mjesta!

Da nastavim – kada je riječ o Vašem promišljanju povodom smanjenja akcize na gorivo, moram istaći da smo i tu inicijativu SDP-a detaljno razmotrili, premda ona ne sadrži posebno inovativna rješenja.

Naime, prihod od akciza na gorivo predstavlja jedan od najstabilnijih izvora prihoda državnog budžeta i čini 67 odsto ukupnih prihoda od akciza, zbog čega svaka intervencija na njemu zahtijeva detaljnu analizu i ne trpi bilo kakvu improvizaciju. Sa druge strane, podaci za ovu godinu, i pored rasta cijena, ne ukazuju na smanjenje potrošnje ove akcizne robe, što upućuje na dodatni oprez.

Čak i primjer iz Vašeg pitanja jasno ukazuje da se svođenje cijene benzina sa € 1,41 na € 1,20 po litru, nije moglo postići smanjenjem akcize sa predloženih 15 odsto. Efekat bi bio daleko manji – i zapravo bi bio čak i manji od ovoga o kojem danas svjedočimo, a koji je posljedica globalnog pada cijena nafte.

Na današnji dan, nakon posljednjeg pada, maksimalno dozvoljena cijena eurodizela je za oko 8 odsto niža od svog istorijskog maksimuma iz 2012. godine, dok je cijena benzina za oko 15 odsto niža od maksimalne iz istog perioda.

Ovo naravno ne znači da u narednom periodu Vlada neće reagovati ukoliko nas globalna kretanja ponovo ne dovedu do približavanja rekordnim cijenama.

Sada bi bilo dobro da oni kritičari koji su kada je, naravno nezavisno od nas, rasla cijena nafte, išli i provjeravali kako se nafta i benzin prodaju na pumpama u Trebinju i Skadru, ovo sniženje za skoro 10 centi makar konstatuju u svojim autorskim priložima.

Dakle, da zaključim – ipak su naše analize i predviđanja bila kvalitetnija od SDP-ovih. Moram to da kažem, a i prirodno je – jer ih radi administracija čiji je to posao i odgovornost.

I na kraju, kada je riječ o porezu na dohodak fizičkih lica – želim istaći da je na predlog Vlade već predviđeno ukidanje više stope poreza na dohodak fizičkih lica. I to sa 11 na 9 odsto od 2020. godine, što će uticati na povećanje neto zarada građana, i doprinijeti daljem rastu ukupnih zarada. To će pratiti i nastavak snažne ekonomske aktivnosti u zemlji i niže stope inflacije u odnosu na ovu godinu.

I na samom kraju poslaniče Krivokapiću, raduje me da Vaši predlozi idu u ovom pravcu. To je, ja bih rekao, i ako može izgledati kao kritizerstvo Vlade, u stvari svojevrsna potvrda da Vlada zapravo vodi dobru ekonomsku politiku, jer u lošem ekonomskom ambijentu – nema govora o povećanju zarada niti smanjenju poreza i akciza. Vi ste to dobro rekli da bi nam ovaj rast mogao dati tu priliku. Ali ja vjerujem da nam ovakav rast u tri godine, a sasvim sigurno u četiri godine daje mnogo veću priliku od ove koju Vi govorite i ne ugrožava naše javne finansije. Ja

vjerujem da me Vi razumijete. I ne mene, nego mislim da razumijete ovakav rasplet događaja u našoj ekonomiji.

Dakle, evidentno je da nas dobri ekonomski rezultati u prethodne dvije godine ohrabruju i dokazuju da smo na pravom putu, ali nikako nijesu razlog za preuranjeno odustajanje od mjera koje su nas do tih rezultata dovele. Pogotovu ne za donošenje ishitrenih odluka krajnji cilj još uvijek nije postignut.

Ova Vlada bi zavrijedila poštovanje, možda i aplauze da uradimo ono što Vi predlažete, ali bi se naše javne finansije i ekonomija vjerovatno vratili na početak. Ova Vlada ne želi aplauze. Ova Vlada želi rezultat, i zbog toga sam se veoma pažljivo odredio prema Vašim predlozima ne osporavajući ih, ali ne slažući se da je vrijeme za njih baš sada i u ovim danima.

Zahvaljujem na pažnji!